

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
z udziałem B. R., J. Ł. i D. P.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu
10 czerwca 2026 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Gdańsku z dnia 20 stycznia 2025 r., sygn. akt III AUa 76/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącej się spółki na rzecz organu rentowego kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 20 stycznia 2025 r., III AUa 76/24, oddalił apelację płatnika składek M. sp. z o. o. w G. od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z 16 października 2023 r., VII U 1821/22, oddalającego odwołanie spółki od trzech decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Gdańsku z 30 marca 2022 r.

stwierdzających, że zainteresowani B. R., J. Ł. oraz D. P., jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek od 1 grudnia 2019 r., nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołująca się spółka wskazała na występującą w sprawie konieczność rozważenia istotnych zagadnień prawnych, tj.: (-) czy treść zobowiązania stron może świadczyć o pozorności czynności prawnej na zasadzie założenia, że nawet jeśli czynność prawna została ważnie zawarta, zobowiązania wzajemne stron były na tyle znikome i nieistotne gospodarczo, że czynność prawną należy uznać za pozorną zgodnie z art. 83 § 1 k.c., (-) czy gospodarcze lub osobiste uzasadnienie nawiązania stosunku zlecenia podlega kontroli sądowej w sprawach o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym bez naruszenia zasady swobody umów uregulowanej w art. 353¹ k.c., a jeśli tak - w jakich granicach?, (-) czy zagadnienie wyłączenia sędziego powołanego na urząd na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw wchodzi w zakres regulacji art. 48 § 1 ust. 1 k.p.c.?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Wiosek ten powinien zawierać profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06).

Skarżąca spółka we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułowała zagadnienia prawne.

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania, którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku powołania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jure argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez sąd drugiej instancji. Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wyvodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący. Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z: 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116; 23 listopada 2022 r., III USK 563/21, LEX nr 3556428; 8 marca 2023 r., I USK 224/22, LEX nr 3572226; 6 lutego 2024 r., III USK 335/22, LEX nr 3672858; 7 lipca 2025 r., I USK 28/25, LEX nr 3888013). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej

powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało ono sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 sierpnia 2020 r., IV CSK 140/20, LEX nr 3057396; 28 listopada 2024 r., I CSK 2525/23, Legalis nr 3170404; 22 maja 2024 r., II PSK 106/23, Legalis nr 3084388).

Istotne jest przy tym, aby problem prawny, ujęty w skardze kasacyjnej, dotyczył kwestii decydującej o rozstrzygnięciu sprawy. Nie może być bowiem dla niej prawnie obojętny. Innymi słowy, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne tylko wtedy, kiedy wynik sprawy uzależniony jest od interpretacji przepisów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01, OSNP 2003 Nr 9, poz. 228; 26 września 2005 r., I PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; 3 lipca 2024 r., III PSK 126/23, LEX nr 3732398). Obowiązkiem skarżącego jest też wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. W szczególności rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym nie jest wyręczenie strony reprezentowanej w procesie przez profesjonalnego pełnomocnika we wskazaniu (doprecyzowywaniu) treści postulowanych zagadnień prawnych (postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 czerwca 2019 r., II UK 255/18, LEX nr 2688935; 28 listopada 2023 r., III USK 392/22, LEX nr 3635136; 6 sierpnia 2025 r., I USK 65/25, Legalis nr 3262517).

Skarżąca spółka nie wykazała istnienia powołanej przesłanki przedsądu. Przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pytania nie stanowią prawidłowo sformułowanych zagadnień prawnych. Autor skargi kasacyjnej nie uzasadnił potrzeby rozpoznania postawionych pytań ani nie wyjaśnił, w czym tkwi trudność w dekodowaniu zawartych w nich norm prawnych, do jakich rozbieżnych konkluzji może prowadzić wykładnia tych przepisów, ani jakie jest stanowisko skarżącej w tej kwestii. Nie przedstawił zatem argumentacji jurydycznej, za pomocą której wykazałby, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne cechujące

się walorem „istotności” wymaganym w przypadku zagadnień, które przemawiają za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca spółka sformułowała pytania, nie przedstawiając wywodów prawnych, które miałyby uzasadniać istnienie zagadnień prawnych i tym samym odesłała w ich poszukiwaniu do podstaw skargi. Nie jest to jednak rolą Sądu Najwyższego na etapie badania kryteriów przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. O tym, że skarga zasługuje na przyjęcie jej do rozpoznania, nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw. Sąd Najwyższy - orzekając w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - bada jedynie wniosek i jego motywy (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), bez wnikania w ocenę zasadności podstaw kasacyjnych (postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13; 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, LEX nr 1486974; 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; 12 czerwca 2019 r., II UK 255/18, LEX nr 2688935; 24 sierpnia 2023 r., II USK 87/23, LEX nr 3598961). Nie jest w szczególności rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów na rzecz istnienia przyczyn kasacyjnych w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, jeżeli skarżący zaniechał ich przedstawienia we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13; 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; 7 grudnia 2018 r., II CSK 309/18; 15 marca 2019 r., IV CSK 373/18, LEX nr 2639472).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach postępowania orzekając w zgodzie z art. 98 k.p.c.

[a.]